

GRAN TEATRO DEL LICEO

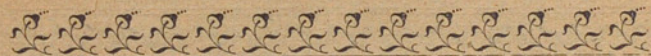
Temporada de 1909 á 1910

TRISTANO E ISOTTA

REPARTO

Isotta.	GAGLIARDI
Brangania.	JULIÁ
Tristano.	VIÑAS
Kulvenaldo.	BLANCHART
Il Re.	GIRAL
Meló y Marinaio.	MAINI
Pastore.	GALLOFRÉ
Pilota.	FERNÁNDEZ

Dirección: **Mtro. FRANZ BEIDLER**

Tristany y Isolda

RESUMPCIÓ DEL POEMA DRAMATIC

Redactada per l' Associació Wagneriana

y publicada ab autorització d' aquesta.

Acte primer

L'acció's desenrotlla vers el segle VI.^a sobre cobertad' un navili qui fa la travessa d'Irlanda á Cornualles (comptat al sudoest d'Anglaterra). Dins una tenda, a faïçó de cambra, guarnida en la prora de la nau ab rics tapits, ocupant sols la part central de l'escena, apart Isolda, princesa d'Irlanda, amenada per En Tristany, nebot y capicost del valetudinari rei En Marc de Cornualles, en nom del qual l'ha anada a demanar en prometatge. De dalt estant d'un arbre de la nau, un jovin cel mariner, invisible, entona una cançó anyoradica, endreçada a la seva amor romasa a Erin (antich nom d'Irlanda). Isolda, qui acompanyada de sa fidel serventa Branguena, es mitg ajeguda al començ damunt un llit de repòs, amagant sont rostre entre'ls coixins, pren la cansó com una mofa que li fan per mor del seu estat d'esperit y s'alça ab un surt, esguardant astorada a l'entorn. Quan heu esment, per la serventa, de que la travessa s'atança al seu terme, esclafeix un seguit d'imprecacions furientes, invocant els elements perque trocegin el vaixell, y la mar dragui ses desferres ab tot

quant a dins y respira. Debades Branguena prova de consolar-la y d'esbrinar la causa d'aquella dolor qui nua'l cor de la princesa: «Aire! aire! clama aquesta, manant descorre els tapits qui amagaven el demés de la nau.

Aleshores hom ovira aquesta en tota sa llargaria, fins a la popa; entorn de l'arbre mestre hi ha la marineria per terra, arrançant el cordam; vora'l governall, cavallers y escuders també ageguts, y un xic apart En Tristany, dret, creuat de braços y esguardant concirós la mar. Isolda, revelant ben clar son enamorament de l'heroe, ensemps que son enuig pel menyspreu ab qu'ell la tracta, li envia, mitjançant Branguena, l'orde de compareixer al punt davant ella; emperò l'heroe refusa, cortés y respetuós, doncs «com duria, llavors, segura la nau á la terra del rei En Marc?» Y repetint la serventa la comanda rebuda s'interposa llavors Kurwenal, escuder fidel de Tristany, qui, per tota contesta a l'enamorada del seu mestre, entona un ironic cant de triump per la mort que aquest donà a Morold, antic promès d'Isolda, cant qu'es chorejat per tota la marineria.

Enfellonida y desesperançada Isolda per aital ultratge, recompta a Branguena la causa de la seva dissort. Heu-se-la açí: En una barca pobra y abandonada que la mar llençà a les costes d'Irlanda, geia mal ferit un home moribunde. Isolda, destrera en les arts de la guarisó, anava pellant les nafres de l'heroe ab engüents balsàmics, quan un jorn descobrí en el glavi d'aquell desconegut una osca en la qual encaixava a dretura un bocí trobat en la testa de Morold, que li fou enviada com testimoni sarcastich de la mort del seu promès. Un crit

eixí llavors del pregon del seu pit, reconeixent en aquell miser, escondit sots el nom de Tanytris, el guerrier Trinstany. Brandà Isolda'l glavi damunt l'enemic que tenia als seus peus, per venjar l'afront, emperò una mirada punyet del ferit endreçada no pas an el brand, sino an els ulls de la donzella, li inspirà compassió, y 'l ferre, lliscant de la mà, caigué en terra. Guarit el guerrier, tornà a la seva patria, jurant a la salvadora gratitut y fidelitat eternes. Y per tota paga, Tristany es retornat suara a Irlanda, aquesta volta en gran vaixell d'alt bort, a demanar la mà de la princesa hereva del tron, no pas per ell, sinó pel seu oncle xaruc, el rei En Marc de Cornualles. Aquest es el recompte d'Isolda.

Enamorada de l'heroe altiú qui enlloc de cumplir la seva paraula, va a lliurar la a un altre hom, Isolda's rebetla a la sola idea d'aquell suplici, invocant abans la mort per ella y per qui l'ha traida. Prou tracta Branguena d'apaibegar-la, fent-li veure curosa la grandesa de l'acció de Tristany, al renunciar a la seva amor y posar als seus peus la mes espléndida corona reial. Emperò Isolda, considera incomportable veure sempre prop seu sèns amor l'home qu'ella tant ama, y jurant venja per la traidoria, remembra les arts màgiques que li ensenyà la seva mare y's fa portar una arqueta d'or plena de verins y triagues, escollint un flasquet qui conté'l més fort de tots aquells: el beuratge de mort.

Els crits de la marineria començant a aferrar'les velles, indiquen que la travessa s'escurça, ensemps que's presenta en la tenda Kurwenal per anunciar-ho a Isolda, y pregar-li de part del seu mestre, que s'apresti per esser presentada bentost al seu futur espòs; mes la princesa li ordena trametre al guerrier la seva negativa en

tant que aquest no li hagi demanat perdó de l'ofensa que li ha feta y qu'encara no ha expiada. Y mentre que l'escuder es anat a dur la contesta, Isolda en un fort rampell, pren comiat del món y dels seus pares, donant a la serventa l'orde de tindre amanit en un beire aurific el beuratge que ha triat suara.

Tornen a obrir-se'ls tapits del fons y apar En Tristany plantat a l'entrada de la tenda ab posat alhora altiú y respectuós: així roman bona estona, mentre que Isolda, sorpresa de forta commoció'l contempla en silenci; abdós dissimulen el veritable sentiment qui omplena les ànimes llurs, mes a la fi la filla d'Irlanda retrau an el heroe la seva conduita, ab plants y amenaces, qui són contestats ab respostes breus y frepes, sèns que nul d'abdós gosi a confessar la seva amor. El dialec creix per moments en força dramática, fins que la princesa tira en cara al seu rival l'homei qui s'interposa entre abdós, sèns haver estat expiat encara: la mort de Morold, el promès de Isolda, que aquesta jurà venjar. Aleshores En Tristany li ofereix la seva espasa desenvainada per que la clavi ab mà ferma en el seu pit y no la deixi anar com abans. Isolda refusa, aduint que fóra malvoler el rei En Marc occir-li'l seu millor servent justament quan li es portador de la nuvia d'Irlanda, y en cambi li ofereix ara la beguda per fer les paus, ordenant ab un seny a Branguena que amaneixi'l beuratge consabut.

Nous crits de maniobres interrompen el dialec. «On som?» pregunta Tristany com tornant en sí mateix. «Prop la fi» respon simbólicament Isolda y torna a proposar-li la pau per deixar expiada la culpa, presentant-li'l beire ple y, glosant l'oferimen ab frasis d'una lleu

ironia, estrafà la presentació que bentost farà d'ella an el rei. Sentint encara les veus de la marineria qui's prepara per gitar l'ancora, en Tristany ordena un cambi de maniobra fent girar el governall y llençar veles per allunyar-se de terra. Y acceptant el convit d'Isolda, del qual ne capeix tot el veritable sentit, després d'endregar-li ab accènts heroics el jurament d'expiació, porta'l beire al seus llavis. Mes nò comprenent Isolda la serenitat de Tristany en aital moment exclama: «També ara m'enganyes» y arrabaçant-li'l beire'n reclama la meitat per ella que la beu brindant-la a l'heroe traïdor.

Es arribat el moment sublim. Abdós, corpesos de la més intensa y esgarrifosa commoció, romanen bona estona immobils, talment com petrificats, esguardant-se de fit a fit, y l'expressió de llurs mirades passa bentost del fret menyspreu de la mort, a una forta xardor amorosa. Aprés són presos d'una violenta tremolor, portant convulsivament les mans a llurs cors, pujant-les després al rostre, cercant se de nou ab l'esguart, contemplant-se ab passió, abaixant els ulls altra volta confosos, tornant encara a mirar-se de fit a fit, ab daler més y més viu; y a la fi llençant-se l'un en braços de l'altre, en el apoxisme de la passió, boi apelant-se: «Tristany!—Isolda! Dolç infidel!—Dòna sublim!»

Y en tant segueixen força temps junts en l'abraçada qui sagella perpetuament l'unió llur, s'oeixen ja venint de terra'ls tocs de trompetes del seguici del rei, chorejats per les aclamacions dels mariners. Mentrestant Branguena's retorça les mans de desesper al adonar-se de que sols ha fet més gran la malanança que volgué esquivar, baratant d'amagat el beuratge mortal per l'amorós, car enlloc de la Mort redemptora que cerca-

ven, condemna els amants a un seguit de sofrences més terribles encara.

Tristany y Isolda ixen a la fi del llur embadaliment, y no saben pas esplicar-se çò qui devé al voltant llur. Emperò la flama amorosa qui covava en llurs cors s'es abrandada, y en el més apassionat transport proclamen el triump de la llur amor. (Cal tindre present que aquesta amor no naix per art magica al pendre'l beuratge, sinó que vé de molt avans del començ de l'acció: de aquella mirada punyent que'ns ha recomptat Isolda.) Mentrestant la coberta del navili s'es omplerta de cavallers y mariners, fent senyals de joi cap a la ribera que hom veu aprop y en la qual apar un puig rocós ab un castell al cim. Branguena y Kurwenal s'apressen a fer-ho assaber a llurs mestres, mentres que'ls tocs de trompetes que hom oeix cada colp més aprop, anuncien l'arribada del seguici reial qui es aclamat del vaixell estant en el moment de cloure's la cortina.

Acte segon

Es una nit d'estiu clara y plaenta y ens trobem en una arbreda frondosa, en el jardí del palau d'En Marc, davant la cambra d'Isolda que hom veu a un costat y a la porta de la qual hi ha estacat un brandó encès.

Mentre qu'l rei En Marc, ab el seu seguici, surt a una cacera nocturna, Isolda espera en el jardí l'arribada de Tristany. Els tocs de les trompes de caça, que hom oeix encara cada volta més lluny, revelen la partença de l'esbarç reial, fins que apaibegats del tot, hom percebeix tan sols la remor de la fontana y el dolç murmuri del fullatge en la pau de la nit.

Branguena exposa a sa mestressa la forta temor del

perill que li menaça, creient que aquella cacera improvisada tant de colp y volta no es sinó una estratagema del cortesà Melot, l'amic intim de Tristany, qui no havent estat correspost d'Isolda en les seves pretensions d'amor, ha tramat aquest parany perque'l rei atrapi'ls infidels en la llur cita amorosa.

Isolda rebutja les suposicions y temences de la serventa, no creient capaç Melot d'aital traidoria, puix qu'es l'amic més car de Tristany, y per çò mana a Branguena que apagui tot seguit el brandó, senyal convinguda ab l'heroe perque s'atanci sèns temença. Branguena torna a resistir repetides voltes, tractant debades de fer veure clar el perill a l'amorosa obcecada, emperò aquesta empesa del seu daler frisós, qui li fa impossible de comportar per més temps aquell suplici, arrebaça d'una rovolada'l brandó encès y exclamant ab la més tragica positura: «Baldament fos aquesta la llum de la meva vida, no duptaria un moment en apagar-la!», la llença a terra, extingint-se totseguit la seva llum.

Branguena sen aparta espaordida y per una graonada exterior puja a un marlet del palau, on roman invisible. Isolda para l'orella y escudrinya envers un caminal d'arbres per on deu vindre l'amat. Aprés fa senyals fent voleiar un vel, ab moviments d'impaciència més y més frisosa. A la fi arriba Tristany impetuós, y Isolda ab un crit de joi se llença en sos braços. Abdós s'estrenyen en la més xardorosa abraçada.

Aleshores comensa la més grandiosa escena d'amor que mai hagi estat creada. Aprés d'expressar-se mutuament el joi immens de veure-s aplegats, se lliuren a una meravellosa exaltació poética, gaire bé impossible de descriure: dolces remembrances, neguits xardorosos,

dalers qui renaixen de si meteixos, heus ací l'essencia sublim d'eixa escena ideal.

El beuratge d'amor corrou els dos esperits y els embriaga de més en més, sèns que la gran set de la passió no sigui mai sadollada. Els amants s'admiren de l'engegament qui'ls ha tingut separats tant de temps, mentres que ara totes les barreres són desaparegudes y no experimenten sinó la fretura de mesclar llurs essers en un sol ideal. El llenguatge llur es altament simbolic, un immens seguit d'imatges pregonas, de paraules desviades del llur sentit propi, emperò les idees són sintetitzades en els dos vocablos JORN y NIT, el símbol dels quals dóna la clau d'aquesta escena d'amor. El JORN es per ells l'imatge del món real, de l'erra, de les aparències vanes qui'ls separaven; la NIT el reialme de l'ombra, del misteri, l'espressió de la veritat, de l'ideal, de l'amor infinita.

Aplegats, fossos en un sol esser, en el transport passional més sublim, Tristany y Isolda entonen l'himne d'invocació a la Nit, simfonia magestuosa qui canta les esplendors, les armonies d'aquesta Nit impregnada de poesia y qui respira la pau mes pregonna. Llurs paraules se responen, s'entremesclen, se barregen y terminen juntant-se en l'extasi més voluptuós.

La veu de Branguena, qui es a l'aguait, per procurar que'ls amants no siguen descuberts, els avisa dues vegades que les tenebres de la Nit s'esvaeixen y tost deixaran el lloc an el Jorn lluminós. Enlloc de torná-ls a la realitat, l'advertiment no serveix sinó per enardir les ànimes llurs, y al ovirar les primeres vesllums de l'astre odiós, qui'ls ha de tornar a separar, invoquen, en un cant sublim, la Mort com l'única solució de tots

els obstacles y mentides de la vida, de totes les dolors de l'existència.

De sobte la tragedia's precipita. Delatats pel cortesà Melot, el rei En Marc sorpren els enamorats, presentant-se tot de colp, seguit de la seva cort. El sobirà otès en sa dignitat, corprès de la dolor més punyent, promomp amares plants, motivats més que res per la traïdoria de l'amic y del parent. Ni un sol rebuig té per Isolda (cal ací tindre ben present que del text wagnerià hom dedueix naturalment que les esposalles d'aquesta ab En Marc no han estat pas celebrades encara); l'unic sentiment qui omplena l'ànima del rei es l'aflicció produïda per la fellonia de l'idol de la seva vida, l'heroe Tristany. Aquest convençut de sa culpa, no trobant un sol mot per defensar-se, resolt anar-sen al país de les tenebres, a les regions del no-res, d'on no pot tornar jamai, y après de demanar a Isolda si 'l vol seguir, besant-li ab tendresa'l front, provoca'l traïdor Melot en desafiament y sense servir-se del glavi que ha tret de la veïna, se deixa ferir al pit, caient en braços de Kurwenal mentre que 'l rei detura Melot.

Ncte terç

El tragic drama amorós se desenllaça en el burc pairal de Tristany, a Kareol, lloc de Bretanya, ont ell fou amenat per fidel escuder, après el combat. Malferit es extès com mort en un jaç dessota un gran tell. La tonada pastorívola, rublerta de dolor y de tristícia, que sona en la caramella un pastor, desperta en Tristany del seu llarc ensopiment, evocant-li recordances de la ninesa, que'l bon Kurwenal li van fent remembrar de nou. En el desfici qui'l consum, van desfilant pel seu

magí els episodis capdals de la vida; però totes les dolors d'abans se fonen ara en una de suprema: el martiri de l'absença, el daler roent de contemplar altra volta l'imatge de la dòna adorada.

Kurwenal li dón consolació fent-li assaber que un enviat seu es anat a Cornualles per cercar Isola. La desesperança's barata aleshores en neguit amorós, fent-li ovirar en sa ilusió febrosenca l'arribada de la nau tan atesa, portant l'unic alleujament per les seves sofrences. Emperò la tonada trista, que'l pastor fa sonar de nou, el retorna totseguit a la realitat. Llavors l'heroe comença a lliurar-se a una melangia qui devé més y més punyent, fins al arribar al més exaltat deliri y maleir, en el paroxisme de la desesperança, tot quant el reté lligat a la vida, simbolizat tot en el terrible beuratge d'amor.

An aquest horrific desvari segueix un altre aplanement, en el qual Tristany, talment il·luminat, te la visió clara y plena de çò qui está per esdevenir bentost. Ell veu palpable la nau qui s'atança, y dins ella Isolda, la guaridora qui ve a portar-li'l dolç repòs. Y així es, en efecte; moments després la caramella del pastor sona una tonada ben altra, la tonada alegre, tant temps esperada de Kurwenal, car es el senyal convingut per anunciar l'aparició de la nau, senyal qui fa saltar de joi aquest, corrent dalt la guaita per expiar la mar. Tristany la reb ab un devassall d'alegror mentre que Kurwenal, de la guaita estant, li recompta'ls accidents de la travessa, fins que veu saltar en terra Isolda y corre al seu encontre per mandat de l'heroe.

Aleshores aquest, neguitejant-se en son jaç, s'abandona a un deliri suprem, qui consum ses forces derre-

res, y sentint la proximitat de l'amada's redreça tot sol, esqueixa l'embenadura de la ferida, qui raja a doll, y saltant del jaç corre fòraseny y trampolant vers la qui arriba. Y boi sentit la seva veu. «Sento la llum?» exclama simbolicament en plè desvari. Isolda entra plantejant, a corre-cuita, com presentint la catastrofa qui gens no triga, car l'heroe tirant-se 'al coll de l'heroïna, ab una abraçada derrera y'l nom d'Isolda gairebé estroncat a flor de llavi, s'esmuny al punt dels seus braços, lliscant son còs ertic fins a terra. Isolda'l crida, li prega que visqui uns moments més, l'acusa de i'infidelitat de no haver-la esperada y cau a la fi desfallida sobre'l cadavre; mes tot debades! La tragedia es finida.

En un altra nau arriba'l rei En Marc, acompanyat de Branguena, Melot y el seu seguici. Kurwenal els tanca el pas y encesa la lluita mata de un colp de brand el traïdor Melot, emperò es a la vegada malferit pes un del seguici y cau espirant als peus del seu mestre. En Marc qui, enterat per Branguena del secret del beuratge, venia per perdonar, renunciar y fer desposar els amants, roman astorat davant aquell quadre esfereïdor. I en tant Isolda, inconscient del fil de vida qu'encara l'aguanta, entona en llaor de Tristany l'incommensurable cant de Mort, l'himne de glorificació de l'amor llur y ab transports d'un extasi divinal, esguarda per darrera volta l'imatge eteria y mirifica de l'amant, enlaira-se'l seu esperit, ab un nimbe de llurs glorioses, enllà'ls espais infinits. A la fi, com transfigurada, expira en braços de Branguena, y cau suament damunt el còs sense vida de Tristany, mentre que'l rei En Marc beneeix solemniament les despulles d'aquella tragedia d'amor.

TRISTANY Y ISOLDA

TEXT CATALÀ DEL DRAMA LÍRIC

Traducció en vers adaptada a la musica

— PER —

GERONI ZANNÉ Y JOAQUIM PENA

acompanyada de la exposició dels temes musicals y llur quadre sinoptio.

PREU: 3 PTES.

TRISTANY Y ISOLDA

Partitura catalana de cant y piano

Ab la part de cant en català y alemany, la transcripció de piano de Joan de Bülow y l'indicació detallada dels instruments orquestrals.

Magnífica edició que publica la **Associació Wagneriana** ab la casa *Breitkopf & Härtel de Leipzig*. Aquesta partitura, feta sobre les mateixes bases que la partitura catalana de **Lohengrin**, se troba ja completament gravada, formant un volum de 260 planes y actualment s'està acabant la seva impressió a Leipzig, confiant tenir-la a Barcelona a la fi del mes present.

SEGUEIX OBERTA LA SUSCRIPCIÓ

Preu per els subscriptors (en rústega). 2 l ptes.

PUBLICACIONS
de la
ASSOCIACIÓ WAGNERIANA

Obres de RICART WAGNER
TEATRE COMPLERT

Traduccions catalanes dels poemes aplicades a la
musica:

- Les Fades.**
Traducció de G. Zanné y J. Pena. . . 1'50 ptes.
- Rienzi, el darrer dels tribuns.**
Trad. X. Viura y J. Pena. 1'50 —
- L'Holandés errant.**
Trad. X. Viura y A. Ribera. 2 —
- Tannhauser y la tençó de la Wartburg.**
Trad. G. Zanné y J. Pena. 2 —
- Lohengrin.**
Trad. X. Viura y J. Pena. 2 —
- Tristany y Isolda.**
Trad. G. Zanné y J. Pena. 3 —
- Els Mestres Cantaires de Nuremberg.**
Trad. X. Viura y J. Pena. 3 —
- L'Anell del Nibelung** { **L'Or del Rhin.**
Trad. S. Vilaregut y A. Ribera. . . (Agotada)
- { **La Walkyria.**
Trad. X. Viura y A. Ribera. . . . (Agotada)
- { **Siegfried.**
Trad. X. Viura y J. Pena. 3 ptes.
- { **La Posta dels Déus.**
Trad. X. Viura y J. Pena. 3 —
- { **Id. Id.**
Trad. Mire de G. Zanné y A. Ribera 2 —
- Parçival.**
Trad. G. Zanné y J. Pena. 3'50 —

OBRES TEORIQUEES Y CRITIQUEES

Volum I. — «Musica del Pervindre».
L'Art y la Revolució. Trad. de J. Pena. . . 3 ptes.
PARTITURAS CATALANAS

Lohengrin. (Agotada)
Els Mestres Cantaires de Nuremberg. . . 30 ptes.
Tannhauser. 30 —
Tristany y Isolda. 30 —
Esplendides edicions de cant y piano ab el text original alemany, la traducció catalana y l'indicació dels estruments orquestrals relligades ab magnífiques encodernacions.

OBRES DELS COMENTADORS WAGNERIANS

El Drama wagnerià, pel critic alemany H. S. CHAMBERLAIN; traducció de Joaquim Pena. — Preu: 3 ptes.
L'Art de Ricart Wagner: L'Obra Poetica. —
L'Obra musical (fragment), 2 volums, per ALFRED ERNST, traduïda del francès per Geroni Zanné.
Conferencies donades a l'Associació Wagneriana, per F. Pedrell, A. Ribera, J. Pena, M. Doménech Español, A. Gual, J. M. Roviralla, A. Par, M. de Montoliu, J. Maragall, X. Viura, L. Clariana y J. Jordan d'Urries. — Preu: 5 ptes.

EN PREMPSA

L'Anell del Nibelung de Wagner y les condicions de l'humanitat ideal, per DAVID IRVINE, traduït de l'anglès per Manuel de Montoliu.
Obres teoriques y critiques de R. Wagner. — Volum II: **L'Obra d'Art del Pervindre,** traduït de l'alemany per Joaquim Pena.

EN PREPARACIÓ

Ricart Wagner poeta y pensador, gran estudi critic de ENRIC LICHTENBERGER, traduït per Geroni Zanné.
Epistolari wagnerià. — Volum I: **Lletres de Ricart Wagner a Matilde Wessendonk** traduïdes per J. Pena.
L'Or del Rhin. — **La Walkyria** (segones edicions dels poemes.)
Lohengrin (partitura catalana, segona edició.)
Totes les obres publicades son de venda en el Teatre del Liceu y en les llibreries y megatzems de musica.

Pianos Simplex

de las más famosas Marcas Europeas, entre ellas
RÖNISCH, STEINWEG-NACHF, SCHIEDMAYER & SONS

— ÓRGANOS "SIMPLEX" —

Lo mismo pueden tocarse á mano que con nuestro sublime
aparato «SIMPLEX». — La más grande perfección en la mecánica
artístico-musical

CONCIERTOS TODOS LOS VIERNES 6 TARDE EN NUESTRO
SALÓN "SIMPLEX" (CONSTRUÍDO EXPROFESO)

BUENSUCESO, 5

ÚNICA AGENCIA EN ESPAÑA

THE «SIMPLEX» PIANO PLAYER C.º

Hijos de J. Jepús, impresores, pasaje Elisabets, 5.— Barcelona.-3061

43369-20